

KRUMPLIFÖLD, TÉLEN

BRASNYÓ ISTVÁN

KRUMPLIFÖLD, TÉLEN

In memoriam Johannes Bobrowski

Majd csupasz és fekete lobogóit
felaggatja rájuk a tél —
ám lehet, hogy volt itt még valaki,
ki minden erejével szólni akart:

S most ropogó fagyos gumókban
érezni kifakult hangját,
mikor az idő hatalmas tükre
elfordul az öröklét felé.

FELVONÓ

A téli hajnal mutatja fehérjét,
a hidegben tárja fel negatívját;
s az ablak előtt, ahogy elhaladnak,
egyre gyűlnek, egyre szaporodnak
papírlap arcai a kocsisoknak,
ahogy vergődnek a hóban
a fal mellett elmenőben
egy földöntúli felvonóban.

ESŐTŐL FÉNYES

A lámpafényben este
 az esőtől fényes sötétségben
 haj csillan;
 törött zsillett-pengék és cigaretták
 odabenn az asztalon —
 kisgyermek forgolódik ágyán,
 akit mintha ottfeledtek volna
 — a menekülő! a menekülő! —
 s az éjszaka útjai végig
 sokáig tart a tivornya.

OKTÓBER, 73-BAN

Megállunk majd a derengésben
 az ablak előtt, mely a semmibe
 tárul:
 hajlongnak az űr bozótjai,
 az űr szele csontokban hasogat.
 A szédülés, mondod, e szédülést
 lemérni nem lehet a fákon,
 a szürkét, a kopárat, a csupasz
 szalmát,
 ahogy tovaúszik a pocsolyákon.

ÖREG TEST

Még darvadozunk a sápadt fénynél,
 és várjuk, veted-e ágyunk,
 te megmetélt és öreg test —

Míg mélységed fontolgatjuk,
 mely nyitott sírnál mélyebb,
 mozdulatod méri a falon az árnyék:
 keserű partjait a végtelennek,
 édes ízeit a tapasztalásnak.

VÁROSI ASSZONY A MOCSARAK KÖZT

Mintha az imént lisztet
szitáltak volna,
úgy áll a nád felett
a naplement köde:
még hallani a nagy szita
csattogását az út felől,
ahogy tenyérből tenyérbe csapódik —
rögös tenyerekbe; csupa csont,
csupa kéreg és heg mind
a krupliszedés után.
Ez még a halászsas az estében,
ahogy a fészke felett elszáll
a kelő hold fénye előtt,
és nevedet kiáltja, úgy gondolod,
még mindig a nevedet
kicsiny korodból,
s az sem lehet a tiéd:
ember már rég nem él errefelé,
nincsenek szomszédok, fürkésző
szemek — falcsonkok állnak
a napraforgótábla közepén,
melyek csak emlékezetben
kerülnek piros
cseréptető alá.
Minden emlékezet,
ami itt fekszik a parton,
kicsévelt szalma,
üres mogyoró íze —
csak a madársereg ricsajozik
ott benn, a nád közt,
sohasem látott vízen,
ugyanúgy, mint máskor,
vadászidény előtt,
amikor már az őszre készülődtek,
és ócska rádió zümmögött
kitöltve füledt sötéttel.

HAJNALBAN

A belépőben hajnalban
 csend van,
 a sarkokból az este
 hamuszürkéje száll:
 cipők sorakoznak az ajtó előtt,
 a fogasról kabátok üres ujja
 lóg.

VÁNDORLÁS

M. Korsanov emléke

A csokoládészín falakon
 tovább fő a csokoládé,
 a folyosó kövére kulcs hullik,
 aprópénz a zsebkendőből.

Valaki meghal a szomszédban,
 valaki meghal a házban:
 tovább megyünk, aludni kéne
 (a fogasról lelóg a görbebot) —
 talpig kigombolkozni
 az értetlenek előtt.

A NAGY FA

Az út menti nagy fát,
 melyet gyökerestül döntött ki
 a zivatar,
 egy hétre rá
 traktorral behúzták
 a tanyaudvarra.

Két munkás a ragyogó délutánban
 keresztvágó fűrészsel
 levágta róla a tuskót,

utána nyújtózkodtak egyet,
ruhájukról lecsapták a fűrészport,
cigaretára gyújtottak,
köpködtek.

S aztán még napvilágnál
nekiláttak a koronájának is,
amíg a harmadik
tömpe ujjaival
az évgyűrűket számolgatta.

— Százhusz — mondta végül —,
százhusz évet élt
ez a fa. —
A másik kettő
rá se hederített,
csak húzták a fűrész
oda-vissza, oda-vissza;

Szél csörgött a száraz
levelek közt,
meg a fűrész jajongott még
sokáig az éjszakában.

AZ ÉJSZAKAI ERDŐ

Történt itt valami? Minden csupa harmat.
Bokrokba zizzen a vízparton a nád.
A déli szél elült: hallgatnak a fák.
Eső írja be az éj csupasz falát.

FEKETE TARLÓK

A gyászfekete földön
nyakig hamuban.

Záporzik a halott zöld,
tükröződik,
forog, köpköd.

Sötét madarak kavarnak
pernyevihar megett,
az ibolyaszín füst fellegeiben
fatetők szigetei.

Belülről dörömbölve,
belülről szuszogva
megfagyott ordítások —
vasban, az ólomban az ég
törött üveglapja.

ÍGÉRET

Itt zokog
a hóviharban,
itt toporzékol
a kimúlt síkon,
a túlvilági hold
dermedt fénye alatt —

Lovasok,
lovások lépik el az utat,
zablák csörrenése
hullik
a fagytól felvert házakba.

Ő IS...

Ő is, szegény, hajaj,
Szent Istvánkor
tölténé a százegyed,
meghalt,
tizenhat esztendeje
maholnap.